

Delårsbokslut

Vård och omsorgsnämnden 2021

Beslutad av vård- och omsorgsnämnden 2021-09-27, § x

Verksamhet

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för kommunens verksamhet för äldre personer (över 65 år), personer med funktionsnedsättning som har rätt till insatser enligt LSS, personer med demenssjukdomar, kommunal hälso- och sjukvård samt för personer i livets slutskede.

Coronapandemin

Coronapandemin har fortsatt att påverka Vård- och omsorgsnämndens verksamhet främst under årets två första månader som präglades av en hög smittspridning och omfattande smittspårning.

När vaccinationsgraden bland brukare och personal ökat, tillsammans med införande av antigentester, har smittspridningen minskat. Sedan slutet av april har inga bekräftade fall av covid-19 konstaterats på kommunens särskilda boende för äldre och endast ett fåtal fall har förekommit inom nämndens övriga verksamheter. Dagverksamheten Eternellen kunde öppnas upp den 17 maj efter drygt ett års uppehåll.

Förvaltningen har fått två föreläggande från Arbetsmiljöverket gällande användning av skyddsutrustning. Det ena avser andningsskydd och det andra skyddsförkläden. Det har krävts utbildning och planering för att tillgodose dessa.

Boendeplatser och lokalförändringar

De nya boendeplatserna på Bjärkegården invigdes i mars och under våren har nämnden tagit över 8 platser och startat upp två nya gruppboende enligt LSS på Kungsängen. Dessutom har delar av daglig verksamhet flyttat till nya lokaler i Kristineholm.

Ökat fokus på ekonomistyrning

I budgetbeslutet för 2021 fick vård- och omsorgsförvaltningen tre uppdrag. Två av uppdragen innebar att förvaltningen skulle genomlysna riktlinjer för biståndsbeslut enligt SoL och LSS. Genomlysningen av riktlinjerna enligt SoL redovisades under våren där nämnden beslutade om nya biståndsriktlinjer. Genomlysningen av riktlinjerna för beslut enligt LSS kommer att presenteras under hösten. Det tredje uppdraget innebar att fokus under 2021 var att öka ekonomistyrningen i förvaltningen. Arbetet med att öka ekonomistyrningen har inneburit fler uppföljningsmöten på alla nivåer och ett mer professionellt arbetssätt gällande prognosarbetet. Vidare har uppdrag givits om att beskriva nämndens ekonomiska förutsättningar vilket presenterades för nämnden i mars. Det senaste stora uppdraget som nämnden har givit förvaltningen är att ta fram en strategi för framtidens äldreomsorg i Alingsås. I strategin skall fokus vara på hur nämnden ska hantera den demografiska utvecklingen med allt fler äldre samtidigt som resurserna inte kommer att öka i samma takt. Strategin kommer att redovisas under hösten.

Ekonomi

Den rådande pandemin gör att prognosen är osäker och det kommer att påverka både kostnader och intäkter. Prognosen kommer därför att revideras över året framför allt per kontogrupp. Eftersom pandemin fortfarande pågår är det inte känt hur stor merkostnaden

kommer att bli, förhoppningen är att pandemin fasas ut i takt med att en högre andel av befolkningen vaccineras. Intäktsidan kommer att påverkas av aviserade statsbidrag där beloppen för 2021 fortfarande är osäkra.

Volymerna har sjunkit under 2020 och 2021 inom hemtjänsten och särskilt boende. Förvaltningen gör bedömningen att nedgången till största del kan hänföras till pandemin och troligen inte är långsiktig. Volymminskningarna följer den nationella trenden och det är något som Socialstyrelsen uppmärksammat, vilket kommer att analyseras vidare. De lägre volymerna och de stora statsbidragen medför att nämnden prognostiserar med ett positivt resultat om 10 miljoner kr.

Personal

Sjukfrånvaron fortsätter att ligga på en högre nivå än före pandemin. Under året har andelen långtidssjuka ökat relativt kraftigt.

Möjligheten att rekrytera vikarier under sommaren har varit betydligt svårare under 2021 än under 2020 eftersom många som varit permitterade har återgått till sina ordinarie arbeten.

Möjligheter har erbjudits 50 medarbetare att utbilda sig till undersköterskor via Äldreomsorgslyftet där statsbidrag finansierar studier på arbetstid.

Uppdraget som förvaltningen fått från nämnden att införa tydliga språkrav för anställning inom vård och omsorg pågår. Vidare har medarbetare utsetts för att utbildas till språkbud för att höja språkkompetensen hos medarbetare med brister i det svenska språket.

Måluppföljning

Vård- och omsorgsnämnden har sammantaget antagit sex mål som tar sin utgångspunkt i kommunfullmäktiges prioriterade mål. Av dessa bedöms ett mål att uppnås vid årsbokslutet, fem mål bedöms ej uppnås.

1. I Alingsås finns goda livsmiljöer genom en långsiktig ekologisk, social och ekonomisk hållbar utveckling

Nämndens mål	Bedömning			
1. Nettokostnadsavvikelsen ska minska mot 2019.	 I hög grad uppfyllt			
<p>Kommentar: Nettokostnadsavvikelsen för LSS har förändrats från -2,9 % till -9,0 %. Detta innebär att verksamheten förbrukar 27 miljoner mindre än vad som är statistiskt beräknat i riket. Differensen mellan åren är att nettokostnaden har ökat med 3,0 % medan referenskostnaden ökat med 10 %.</p> <p>Nettokostnadsavvikelsen för äldreomsorgen har minskat från 2,4 % till 1,5 %. För äldreomsorgen var 2020 ett speciellt år i och med pandemin. Totalt sett minskade nettokostnaden i Alingsås mot 2019 men referenskostnaden i riket minskade också. Målet om 0,0 % avvikelse är inte uppnått men nämnden har närmade sig målet under 2020. Målvärdet är inte uppfyllt men nettokostnadsavvikelsen minskar.</p>				
Nyckeltal	Mål 2020	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2018
Nettokostnadsavvikelse LSS (%)	0,0%	-9,0%	-2,9%	-4,4%
Nettokostnadsavvikelse, äldreomsorg (%)	0,0%	1,5%	2,4%	1,9%

Nämndens mål	Bedömning			
2. Öka antalet platser på äldreboenden och inom LSS.	 Delvis uppfyllt			
<p>Kommentar:</p> <p>Nya Bjärkegården invigdes i mars 2021 och därmed tillskapades 28 nya platser för äldre. Samtidigt konverterades 11 servicelägenheter till trygghetslägenheter. Därmed har 17 nya platser för särskilt boende för äldre skapats. Upphandling enligt LOU pågår och förvaltningens underlag har lämnats över till upphandlingsavdelningen för vidare handläggning. Vård- och omsorgsnämnden var delaktig i framtagandet av kriterier för utvärdering.</p> <p>Nämnden tog över Kungsängens två gruppboendestäder från Socialnämnden med totalt åtta platser från den 1 februari. Nybyggnationen av 8 nya serviceboendestäder enligt LSS i Kvarnbackenområdet pågår enligt plan. Byggnationen beräknas klar 1 april 2022.</p> <p>Satellitlägenheter i stadsskogen kommer att avvecklas under hösten för att ersättas med lägenheter i andra områden.</p>				
Nyckeltal	Mål 2021	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019
Väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende, medelvärde ¹	87	iu.	88	-
Antal boendeplatser, LSS	149	141	139	142
Antal boendeplatser, äldreomsorg	410	410	393	393

¹ Utfall för 2021 saknas vid tidpunkten för delårsuppföljningen. Resultatet för undersökningen kommunens kvalitet i korthet (KKIK) presenteras i databasen Kolada i januari 2022. Alingsås kommun deltog inte i undersökningen 2019, därav saknas utfall för år 2019.

Nämndens mål	Bedömning
3. Brukarnas nöjdhet med hemtjänst och särskilt boende ska vara över riksgenomsnittet.	 Helt uppfyllt

Kommentar: Undersökning av kvaliteten inom äldreomsorgen under 2021 kommer att presenteras först våren 2022. Kvalitetsutvecklingsarbetet har fått stå tillbaka under både 2020 och 2021 på grund av pågående pandemi. Det som har gjorts är att hemtjänsten för att säkerställa god kvalitet och öka kontinuiteten har utvecklat kontaktmannaskapet.

Aktiviteter och utevistelse är två områden som tidigare år haft ett lägre resultat i Socialstyrelsens brukarundersökning inom särskilt boende för äldre. För att öka målvärdet arbetar verksamheten sedan sommaren 2019 utifrån ett gemensamt mål för avdelningen "En meningsfull vardag för dig". Sedan coronapandemins utbrott har åtgärder och anpassningar i verksamheten med anledning av covid-19 begränsat genomförandet av sociala aktiviteter och istället har en omställning till individuella och anpassade gruppaktiviteter skett. Efter det att äldreboendena har börjat öppna upp igen under sommaren har arbetet med att erbjuda 14 aktiviteter per vecka återupptagits. Målet bedöms vara helt uppfyllt när resultatet redovisas våren 2022.

Nyckeltal	Mål 2021	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%) (alla) ²	89%	iu.	95%	94%
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%) (alla) ³	82%	iu.	86%	88%

Nämndens mål	Bedömning
4. Andelen nöjda brukare inom LSS som trivs hemma ska vara över riksgenomsnittet.	 I hög grad uppfyllt

Kommentar:

Generellt arbetar verksamheten med flera olika aktiviteter för att öka trivselen och förbättra kvaliteten i verksamheten. Som exempel genomförs brukarråd och husmöten regelbundet där verksamheten bland annat arbetar med brukarfrågor kring exempelvis måltider, gemensamma aktiviteter och utflykter. Målet bedöms i hög grad vara uppfyllt vid årets slut.

Nyckeltal	Mål 2021	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019
Brukarbedömning gruppbostad LSS - Brukaren trivs alltid hemma, andel (%) (alla) ⁴	84%	iu.	82%	86%

² Utfall för 2021 saknas. Socialstyrelsen har meddelat förseningar av undersökningen "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen". Enligt aktuell tidsplan kommer resultatet från undersökningarna för 2021 publiceras i maj 2022.

³ Se ovan punkt 2.

⁴ Utfall för 2021 saknas. Resultatet för brukarundersökning, funktionshinder publiceras i databasen Kolada 6 december 2021.

Nämndens mål		Bedömning		
Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga, (%)				
5. Andelen som tar kontakt med vård- och omsorgsförvaltningen via telefon och som får ett direkt svar på en enkel fråga ska öka.		 I hög grad uppfyllt		
Kommentar:				
Bedömningen är att det finns en ökad kunskap om och god följsamhet till kommunens policy för telefoni och e-post inom förvaltningen. Målet bedöms i hög grad vara uppfyllt vid året slut.				
Nyckeltal	Mål 2021	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019
Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga, funktionshinder (handikapp) (%) ⁵	51%	iu.	50%	0%
Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga, äldre (%) ⁶	68%	iu.	67%	50%

Nämndens mål		Bedömning		
Andel som får svar på e-post inom en dag, (%)				
6. Andelen som skickar e-post till vård- och omsorgsförvaltningen och som får svar på e-post inom en dag ska öka.		 I hög grad uppfyllt		
Kommentar:				
Bedömningen är att det finns en ökad kunskap om och god följsamhet till kommunens policy för telefoni och e-post inom förvaltningen. Målet bedöms i hög grad vara uppfyllt vid året slut.				
Nyckeltal	Mål 2021	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019
Andel som får svar på e-post inom en dag, funktionshinder (handikapp) (%) ⁷	87%	iu.	83%	67%
Andel som får svar på e-post inom en dag, äldre (%) ⁸	68%	iu.	67%	83%

⁵ Utfall för 2021 saknas. Resultatet för Servicemätning via telefoni och e-post och presenteras i december 2021.

⁶ Se punkt 5 ovan.

⁷ Utfall för 2021 saknas. Resultatet för Servicemätning av telefoni och e-post presenteras i december 2021.

⁸ Se punkt 7 ovan.

Uppdrag

I Vård- och omsorgsnämndens budget har nämnden tilldelat förvaltningen i uppdrag att utöka självbestämmande för äldre samt profilera och marknadsföra kommunens boende för äldre och inom LSS. Därutöver har Kommunfullmäktige tilldelat Vård- och omsorgsnämnden att tillse att lämpliga språkrav tas fram för anställning inom äldreomsorgen med tillhörande möjlighet till språkutbildning.

I delårsbokslutet redovisas om uppdraget bedöms vara genomfört vid årets slut utifrån följande signalvärde:

Ej uppfyllt Delvis uppfyllt I hög grad uppfyllt Helt uppfyllt

- Utöka självbestämmande för äldre samt profilera och marknadsföra kommunens boende för äldre och inom LSS

Arbetet med att utöka självbestämmande för äldre samt profilera och marknadsföra kommunens boende för äldre och inom LSS pågår. Dialog kring att ta fram konkreta förslag har startat upp i berörda ledningsgrupper under våren. Parallellt pågår en inventering och översyn av befintligt informationsmaterial samt information om kommunens boende inom LSS på Alingsås webbplats och intranät.

- Språkrav inom äldreomsorgen

Nämnden omhändertar uppdraget om språkrav inom äldreomsorgen genom ett flertal aktiviteter.

Revidering av befintliga kompetenskrav för tillsvidare och visstidsanställd personal med tydliga språkrav för vård- och omsorg pågår. Målsättningen är samtlig personal ska omfattas av ett språkrav motsvarande vårdanpassad svenska på grundläggande nivå.

Förvaltningen har tillsammans med vuxenutbildningen Campus i Alingsås fram ett upplägg för språkutbildning för medarbetare inom vård och omsorg. Vidare kommer planering kring utbildningens utformning och mål ske under hösten.

Språkombudsutbildning genomförs till hösten i samverkan med vuxenutbildningen Campus. Initialt kommer 18 medarbetare från åtta olika enheter inom äldreboende och hemtjänst att genomgå utbildning i språkutvecklande arbetssätt.

Uppföljning av internkontroll

Vid delårsbokslutet har sex av nämndens sju internkontrollpunkter följts upp. Uppföljningen visar att fyra internkontrollpunkter är genomförda utan anmärkning/med försumbar anmärkning och att två internkontrollpunkter är genomförda med anmärkning.

En redogörelse för de genomförda kontrollerna redovisas i bilaga 1 Uppföljning av internkontroll.

Omedelbara åtgärder

I Vård- och omsorgsnämndens risk- och väsentlighetsanalys inför budget 2021–2023 identifierades inga behov av omedelbara åtgärder.

Ekonomi

Drift

Inledande sammanfattning

Den rådande pandemin innebär att prognosen är osäker vilket påverkar både kostnader och intäkter. Prognosen kommer därför att revideras över året framförallt per kontogrupp. Då pandemin fortfarande pågår är det inte känt hur stor merkostnaden kommer att bli, förhoppningen är att pandemin fasas ut i takt med att en högre andel av befolkningen vaccineras. Intäktssidan kommer att påverkas av aviserade statsbidrag där beloppen för 2021 fortfarande är osäkra.

Volymerna har sjunkit under 2020 och 2021 inom hemtjänsten och särskilt boende. Förvaltningen gör bedömningen att nedgången till största del kan hänföras till pandemin och troligen inte är långsiktig. Volymminskningarna följer den nationella trenden och det är något som Socialstyrelsen uppmärksammat, vilket kommer att analyseras vidare. De lägre volymerna och de stora statsbidragen medför att nämnden prognostiserar med ett positivt resultat om 10 miljoner kr.

Belopp i tkr	Budget 2021	Prognos helår 2021	Avv. prognos/ budget 2021	Delårsbokslut 2021	Delårsbokslut 2020	Diff. utfall 2020/2021
Verksamhetens intäkter	193 979	218 000	24 021	156 161	139 246	16 915
Personalkostnader	-714 212	-700 157	14 055	-463 913	-448 320	-15 593
Lokalhyror	-91 070	-92 660	-1 590	-61 324	-54 506	-6 818
Köp av tjänster	-131 710	-148 591	-16 881	-96 905	-114 256	17 351
Övriga kostnader	-75 716	-85 316	-9 600	-57 250	-53 724	-3 526
Verksamhetens kostnader	-1 012 708	-1 026 724	-14 016	-679 392	-670 806	-8 586
Verksamhetens nettokostnader	-818 729	-808 724	10 005	-523 231	-531 560	8 329
Kommunbidrag	818 729	818 729	0	545 819	514 760	31 059
Finansnetto	0	-5	-5	-4	0	-4
Årets resultat	0	10 000	10 000	22 584	-16 800	39 384

Prognos

Intäkter

Intäkterna prognostiseras per augusti att avvika med 24,0 mkr. Avvikelsen beror på statsbidrag som aviserats under året och som inte budgeterats. Nämnden har aviserats fler statsbidrag men där beloppen som kan tillgodogöras inte ännu är kända. Förvaltningen prognostiserar därför inte med alla aviserade statsbidrag.

Personalkostnader

Personalkostnaderna prognostiseras avvika positivt med 14,1 mkr trots högre kostnader under första tertialen till följd av pandemin. Den positiva avvikelsen beror framförallt på lägre volymer för den kommunala hemtjänsten.

Lokalhyror

Lokalhyror prognostiseras att avvika med 1,6 mkr. Avvikelsen beror framför allt på att förvaltningen har flyttat verksamhet till nya lokaler med högre hyra än beräknat.

Köp av tjänster

Köp av tjänster prognostiseras avvika negativt med 16,9 mkr. Större delen av avvikelsen beror på en ökad volym av köpt verksamhet. Framförallt är andelen hemtjänst och andelen personlig assistans som utförs av privata utförare högre än budgeterat.

Övriga kostnader

Övriga kostnader prognostiseras att avvika med 9,6 mkr. Verksamheten har en fortsatt hög skyddsnivå vilket innebär höga kostnader för skyddsmaterial.

Prognosförändring

Intäkter

Förändring mot majprognosen är en förbättring med 7,6 mkr vilket beror på att förvaltningen fått bekräftelse på aviserade statsbidrag.

Personalkostnader

Personalkostnaderna prognostiseras förbättras med 4,4 mkr mot marsprognosen. Förändringen beror på att förvaltningen gör bedömningen att minskningen av kommunalt utförd hemtjänst kommer att bestå under 2021.

Lokalhyror

Den prognostiserade kostnaden för lokalhyror försämras med 1,4 mkr. Förändringen beror framför allt på att nya lokaler haft en högre hyra än beräknat.

Köp av tjänster

Köp av tjänster förväntas försämras med 4,7 mkr mot majprognosen. Förändringen beror på att förvaltningen skriver upp prognosen totalt på hemtjänst vilket även påverkar ersättningen till privata utförare.

Övriga kostnader

Övriga kostnader prognostiseras försämras med 3,0 mkr. Anledningen är att den redan höga nivån på skyddsmaterial har blivit ännu högre efter föreläggande från arbetsmiljöverket. Förvaltningen gör därutöver bedömningen att de betydligt högre priserna på skyddsmaterial kommer att bestå ännu längre än vad förvaltningen räknade med i maj.

Utfall för perioden

Intäkter

Intäkterna avviker positivt om 26,8 mkr per augusti. Avvikelsen beror på statsbidrag som aviserats under året som inte budgeterats. Avvikelsen hade varit ännu större om inte intäkterna från brukare sjunkit på grund av lägre volymer.

Personalkostnader

Personalkostnaderna avviker positivt om 12,2 mkr trots högre kostnader under första tertialen till följd av pandemin. Den positiva avvikelsen beror framförallt på lägre volymer för den kommunala hemtjänsten.

Lokalhyror

Lokalhyrorna avviker med 0,6 mkr per augusti. Förändringen beror framför allt på att nya lokaler haft en högre hyra än beräknat.

Köp av tjänster

Köp av tjänster avviker med 9,1 mkr per augusti. Större delen av avvikelsen beror på en ökad volym av köpt verksamhet. Framförallt är andelen hemtjänst och andelen personlig assistans som utförs av privata utförare högre än budgeterat belopp.

Övriga kostnader

Övriga kostnader avviker med 6,8 mkr per augusti. Anledningen är att det inom verksamheten fortsatt är en hög nivå på skyddsnivån vilket påverkar åtgången av skyddsmaterial.

Jämförelse mellan åren

Intäkter

Intäkterna är 16,9 mkr högre 2021 än 2020. Skillnaden beror uteslutande på bokföring av fler statsbidrag. Anledningen till ökningen är att förvaltningen är mer säker på att nämnden är berättigad att söka bidragen snarare än att de har ökat i omfattning.

Personalkostnader

Personalkostnaderna har ökat med 15,6 mkr mellan åren. Verksamheten har förändrats mellan åren då två äldreboenden numera drivs i kommunal regi. Samtidigt bedrivs mindre färre hemtjänst i egen regi 2021 mot 2020 vilket sänker personalkostnaden. Utöver dessa yttre påverkansfaktorer så bedrivs ett stort arbete med att nå budgetföljsamhet inom egenregin. Även detta påverkar personalkostnaden.

Lokalhyror

Kostnaden för lokalhyror har ökat med 6,8 mkr mellan åren. Detta beror på att utbyggnaden av äldreboendet i Bjärke och att två nya LSS boenden tagits i drift.

Köp av tjänster

Köp av tjänster minskar mellan åren med 17,3 mkr. Minskningen beror på att förvaltningen numera driver två äldreboenden i egen regi. Minskningen hade varit ännu större om andelen av hemtjänst som bedrivs av privata utförare inte hade ökat.

Övriga kostnader

Övriga kostnader ökar med 3,5 mkr mellan åren. Ökningen beror på att kostnaden för skyddsmaterial, på grund av pandemin, har en helårseffekt mot 2020.

Investeringar

Belopp i tkr	Budget 2021	Prognos helår 2021	Avv. prognos/ budget 2021	Delårsbokslut 2021	Delårsbokslut 2020	Diff. utfall 2020/2021
Reinvestering	5 300	5 300	0	3 240	1 858	1 382
Inventarier	4 200	4 000	200	2 316	1 408	908
Vårdarhjälpmedel	350	700	-350	532	257	275
Sängar	750	600	150	392	193	199
Totala utgifter	5 300	5 300	0	3 240	1 858	1 382

Prognos och prognosförändring

Förvaltningen gör bedömningen att de investeringsmedel som finns i budget kommer att nyttjas under 2021 och utgör därmed ingen förändring mot vårbokslutet.

Utfall för perioden

Nämnden fick extra medel i budget 2021 för att kunna möblera det nya äldreboendet Bjärke och det nya LSS boendet Kungsängen.

Jämförelse mellan åren

Nämnden tilldelades extra medel i budget 2021 för att kunna möblera det nya äldreboendet Bjärke och det nya LSS boendet Kungsängen vilket utgör den största förändringen mot 2020.

Personalavsnitt

Rekryteringsbehov och kompetensförsörjning

Vissa specifika yrkesgrupper så som sjuksköterskor, stödpedagoger, ekonomer och utveckeltjänster varit fortsatt svårrekryterade under året. Tillgången till erfarna enhetschefer har också varierat. För att säkerställa tillgången till sjuksköterskor under sommarperioden har förvaltningen tillämpat nya ersättningsformer i de fall en medarbetare valt att ta ett extra arbetspass eller byta sin semesterperiod.

I samband med pandemin har den externa personalomsättningen bland ordinarie personal minskat och rekryteringsläget bland vård- och omsorgspersonal överlag varit gynnsamt. Den sammantagna bedömningen är därför att förvaltningen trots vissa rekryteringssvårigheter haft en tillräcklig grundbemanning med få vakanta tjänster i kärnverksamheten.

Förutsättningarna att rekrytera skiljer sig åt inom förvaltningen då det varit svårare att rekrytera erfaren vård- och omsorgspersonal till verksamheter i ytterområdena jämfört med de belägna i de centrala delarna av Alingsås.

Jämfört med förra året har det varit betydligt svårare att rekrytera vikarier inför sommarperioden till hemtjänsten, äldreboende och personlig assistans. Värt att notera är att 2020 utgjorde ett undantag då pandemin och permitteringar innebar att förvaltningsförutsättningar att rekrytera erfarna vikarier kraftigt förstärktes. Som en framtida åtgärd efterfrågar förvaltningen möjligheten att påverka innehållet i annonseringen inför sommarperioden 2022.

Arbetsmiljö

Nämndens mål	Koppling Agenda 2030
Nämndens arbetsmiljömål – Bibehålla och attrahera kompetent personal genom att vara en attraktiv arbetsgivare.	Mål 5. Jämställdhet Heltidsarbetande månadsavlönade inom omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning, andel (%) (N20209)

Kommentar:

Som ett led i att vara en attraktiv arbetsgivare har förvaltningen fortsatt arbetet med heltidsresan och hållbar schemaläggning. Samplanering och schemaläggning i TimeCare införs stegvis i utförarverksamheten för att på sikt minska behovet av timvikarier. Verksamheterna erbjuder och uppmuntrar tillsvidareanställda medarbetare att arbeta heltid.

Förvaltningen deltar i satsningen äldreomsorgslyftet i syfte att erbjuda vårdbiträden att valideras till undersköterskor genom betald utbildning på arbetstid. Sammantaget har 50 medarbetare deltagit i satsningen som pågår i Vård- och omsorgscollages regi under perioden oktober 2020 till december 2021.

Implementeringen av chefs- och medarbetaröverenskommelser har fortgått inom förvaltningens samtliga verksamheter.

En fördjupad redovisning och analys av beslutade nyckeltal och uppsatta målvärden kommer att ske i samband med årsuppföljningen 2021.

Nyckeltal	Mål 2021	Utfall 2021	Utfall 2020
Genomsnittlig sysselsättningsgrad (faktiskt arbetad tid), Vård- och omsorgsförvaltningen	78,0 %	i.u.	72,3 %
Genomsnittlig sysselsättningsgrad (enl. anställningsavtal)	93,0 %	i.u.	92,7 %
Andel chefer som genomgått ledarskapsutvecklingsprogram	60,0 %	i.u.	49,0 %
Andel stödassistenter inom funktionsstöd, exkl. personlig assistans	91,0 %	i.u.	91,0 %
Andel undersköterskor i äldreomsorg	85,0 %	i.u.	84,4 %

Sjukfrånvaro

Under perioden januari till och med juli uppgår den totala sjukfrånvaron till 10,2 procent, vilket är en minskning från 10,8 procent jämfört samma period föregående år. Sjukfrånvaron ökade kraftigt under de fyra första månaderna för att därefter minska och stabilisera sig på något lägre nivåer jämfört med 2020.

Sjukfrånvaro månadsavlönade	2019-07-31*	2020-07-31**	Differens 2020 – 2019	2021-07-31	Differens 2021–2020
Totalt	8,3 %	10,8 %	2,5 %	10,2 %	-0,7 %
<29 år	5,0 %	8,4 %	3,4 %	7,6 %	-0,8 %
30 – 49 år	6,5 %	10,0 %	3,6 %	9,7 %	-0,4 %
50 år>	11,4 %	12,4 %	1,0 %	11,5 %	-0,9 %
Kvinna	8,7 %	11,7 %	2,9 %	10,9 %	-0,7 %
Man	6,1 %	7,8 %	1,7 %	6,3 %	-1,5 %
Dag 1–14	3,3 %	5,0 %	1,7 %	4,5 %	-0,5 %
Dag 1 – 59	4,7 %	6,9 %	2,2 %	6,3 %	-0,6 %
Dag 59>	2,2 %	2,5 %	0,3 %	3,8 %	1,3 %

* inkluderar övertagandet av Hallbovägens servicebostad och Linnevi gruppboende från Socialförvaltningen

** inkluderar övertagandet av Ångabogården och Kaptenens särskilda boende för äldre

Vid en jämförelse mellan de tre senaste åren har den totala sjukfrånvaron legat på förhöjda nivåer under både 2020 och 2021 jämfört med före pandemin 2019. Under 2020 var det främst korttidssjukfrånvaron som ökade medan det under 2021 istället är långtids-sjukfrånvaron (dag 59>) som stått för en relativt kraftig ökning. Korttidssjukfrånvaron (dag 1–14) och sjukfrånvaron upp till och med dag 59 har minskat under året.

Orsak till vinterns och vårens höga nivåer tros vara pandemin och de skärpta förhållningsregler som införts på arbetsplatserna. Även regeringens beslut om tillfällig ersättning för karens och hantering av intyg för vård av sjukt barn samt smittbärandepening tros ha ökat incitamenten för medarbetare att stanna hemma vid förkylningsliknande symptom. Den succesiva minskning av sjukfrånvaron som sedan skett följer den minskade smittspridningen och pandemins utveckling i samhället i stort.

Sammantaget har pandemin inneburit förändrade förutsättningar för arbetsgivare att bedriva en arbetslivsinriktad rehabilitering. Försäkringskassans tillfälliga regler för läkarintyg och möjligheten att göra undantag från bedömningen mot normalt förekommande arbete från dag 181 innebär att rehabiliteringsprocessen inte fullt ut kan bedrivas. Förvaltningen följer därför utvecklingen av ohälsotalen noga och har en pågående dialog med HR-enheten kring eventuella framtida åtgärder och förändrade arbetsvillkor.

För att förebygga och åtgärda ohälsa och olycksfall på en övergripande nivå har samtliga chefer tilldelats målvärden kring total sjukfrånvaro och korttidssjukfrånvaro. Under året har även implementeringen av den reviderade rehabiliteringsrutinen "Från Frisk till Frisk" pågått i syfte att främja insatser med fokus på friskfrämjande och förebyggande arbete för att säkerställa hållbara arbetsplatser. Bland annat genom att förtydliga roller, ansvar och frisk- samt riskfaktorer.

I syfte att minska sjukfrånvaron bland medarbetare och minimera risken för smittspridning kopplat till covid-19 har förvaltningen följt Folkhälsomyndighetens rekommendationer och genomfört individuella riskbedömningar i de fall det varit aktuellt. Under våren arbetade förvaltningen intensivt med att administrera och möjliggöra för vaccinering av medarbetare i vårdnära arbete, parallellt infördes antigenester (snabbtester) för att ytterligare minska risken för smittspridning. Förvaltningens covidsmordnare har under året fortsatt arbetet med riktade tillsyner och har löpande samordnat utbildningsinsatser, bland annat i rutin för smittspårning enligt regionala riktlinjer.

Sjukfrånvaro timavlönade	2020-07-31	2021-07-31	Differens
Totalt	2,5 %	1,2 %	-1,3 %
<29 år	2,5 %	1,1 %	-1,5 %
30 – 49 år	2,7 %	2,3 %	-0,4 %
50 år>	2,1 %	0,4 %	-1,7 %
Kvinna	3,1 %	1,4 %	-1,7 %
Man	1,1 %	0,8 %	-0,3 %
Dag 1–14	1,9 %	1,0 %	-0,9 %
Dag 1 – 59	2,3 %	1,2 %	-1,1 %
Dag 59>	-	-	-

Gällande sjukfrånvaro bland timavlönade visar ovanstående tabell på en nedgång, vilket gäller för samtliga värden. Även här erbjuds det vaccin i tidigt skede, vilket få ses som en möjlig förklaring.

Bilaga 1. Uppföljning av internkontroll

Vad kontrolleras?	Frekvens	Metod	Bedömning	Resultat	Åtgärd
Att biståndsbeslut inte fattas i enlighet med nämndens riktlinjer.					
Avvikelse från nämndens riktlinjer.	Delårs- och årsbokslut	Rapportering och uppföljning av avsteg från biståndsriktlinjerna som redovisas till nämnd i maj och nov. Stickprovskontroll.		Återrapportering av avsteg från biståndsriktlinjerna under perioden 2020-11-01-2021-04-30 behandlades på Vård- och omsorgsnämndens sammanträde i 2021-06-14. Återrapporteringen omfattar beslut enligt socialtjänstlagen. Under perioden 2020-12-01-2021-05-31 har 1234 beslut fattats och ett urval gjordes 10%, vilket motsvarar 123 beslut. Vid kontrollen upptäcktes inga beslut som avvek från riktlinjerna.	Ingen åtgärd krävs.
Att omställning till digital teknik tar längre tid än beräknat.					
Avstämning mellan planerade åtgärder och aktuellt läge.	Delårs- och årsbokslut	Rapportering och analys inom ramen för förvaltningens verksamhetsuppföljning.		Förvaltningen har arbetat med att implementera ett nytt planeringssystem för hemtjänsten och digital signering av läkemedel.	På grund av Corona och personalomsättning har digitaliseringsprocessen bromsats upp. En omstart kommer att ske under hösten. För att komma vidare krävs nu att expertkompetens tillförs för att kunna planera den fortsatta processen. Det har under de senaste åren blivit tydligt att ett nära samarbete med den centrala IT-avdelningen på KLK krävs för att uppnå omställningen till digital teknik.
Att kostnader för köpta platser externt inte minskar.					
Avvikelse mot budget för köpta platser externt.	Fördjupad månadsuppföljning, delårs- och årsbokslut	Prognos Budgetuppföljning		För äldreomsorgen har inga förvaltningen per augusti inte haft några externa placeringar. För brukare inom LSS har förvaltningen kostnader som är något högre än budgeterat belopp per augusti. Det är naturligt att ha brukare på externa placeringar även om antalet kommer variera under året. Prognosen framöver för externa placeringar som helhet är att utfallet kommer att vara i linje med budget.	Förvaltningen arbetar hela tiden med att minimera kostsamma externa placeringar. Det nya LSS-boendet Kungsängen har medfört att några brukare numera är i egen regi som belastade det första kvartalet.

Att beslutade timmar inte stämmer överens med budget för arbetade timmar inom hemtjänst och personlig assistans.

Avvikelse mellan beslutade timmar och budget för arbetade timmar hemtjänst och personlig assistans.	Fördjudad månadsuppföljning, delårs- och årsbokslut	Prognos Budgetuppföljning		Hemtjänsten har ett utfall och en prognos som indikerar att den interna hemtjänstproduktionen kommer att klara sitt uppdrag inom tilldelad prestationsersättning. Personlig assistans har historiskt haft problem med sin budgetföljsamhet. Framför allt finns ett antal brukare vars behov inte täcks av den schabloniserade ersättningen.	Den egna hemtjänsten kommer under 2021 att fortsätta sitt arbete med att effektivisera sin verksamhet. Åtgärden att förenkla ersättningsmodellen är en viktig åtgärd för att underlätta för verksamheten. Inom personlig assistans implementeras en ny prestationsersättning under våren. Effekten av det arbetet kommer förhoppningsvis att synas redan under 2021. Den nya modellen kommer att förenkla för cheferna att följa sin verksamhet där intäkter och kostnader måste följas mer detaljerat än inom andra verksamheter. Förvaltningen har även ambitionen att digitalisera inrapporteringen av assistanslistor till Försäkringskassan. Effekten av det arbetet kommer dock snarare att visa sig 2022.
Att verksamheten inte är kostnadseffektiv.					
Kostnadsläget jämfört med andra kommuner samt avvikelser mot förväntad statistiskt kostnadsläge.	Årsbokslut	Omvärldsanalys och genomlysning av hur vi ligger till som redovisas till nämnd under hösten.			
Att omställning utifrån politiska beslut tar längre tid än beräknat.					
Avstämning mellan politiska beslut och att vidtagna åtgärder ger förväntad effekt.	Fördjudad månadsuppföljning, delårs- och årsbokslut	Prognos Nämndens handlingsplan för budget i balans och budget		Nämnden fattade inget beslut om handlingsplan utan poängterade istället att förvaltningen ska fokusera på ökad ekonomistyrning under 2021.	Förvaltningen har förstärkt ekonomifunktionen med att skapa en egen avdelning och rekryterat kvalificerad kompetens. Avdelningschef ekonomi och förvaltningschef har månatliga avstämningar med samtliga avdelningschefer kring ekonomin.
Att förvaltningen inte kan rekrytera personal i tillräcklig omfattning och med rätt kompetens.					
Personaltillgång i förhållande till bemanningsbehov på kort och lång sikt.	Delårs- och årsbokslut	Kartläggning och analys av aktuellt läge.		Resultatet visar att bemanningen i kärnverksamheten är tillräcklig, med få vakanta tjänster. Det aktuella rekryteringsläget för ordinarie vård- och omsorgspersonal bedöms överlag som gynnsamt. Vissa specialistfunktioner samt vikarier under sommarperioden har under året varit svårare att rekrytera.	Som ett led i att vara en attraktiv arbetsgivare har förvaltningen fortsatt arbetet med heltidsresan och hållbar schemaläggning. Förvaltningen deltar i Regeringens satsning Äldreomsorgslyftet i syfte att erbjuda vårdbiträden att valideras till undersköterskor genom betald utbildning på arbetstid. Sammantaget har hittills 50 medarbetare deltagit i satsningen som pågår i Vård- och omsorgscollage regi under perioden oktober 2020 till december 2021.

					<p>Inom GR omhändertas kompetensförsörjningsfrågan genom att ett Branschråd Äldreomsorg skapades 2021. Alingsås kommun, vård- och omsorgsförvaltning deltar med representanter i rådet. Syftet med branschrådet är att samla olika aktörer och perspektiv för att arbeta långsiktigt och strategiskt med ett regionalt perspektiv, och att ta fram konkreta förslag och metoder för att bidra till kompetensförsörjningen i äldreomsorgen i regionen.</p> <p>En översyn av rekryterings- och bemanningsprocessen inför kommande sommarperiod har påbörjats i samverkan med HR-enheten.</p>
--	--	--	--	--	--